

Sparbanken
Skåne

Sparbanken Skåne

Pelare 3 - 2016

Innehåll

Inledning	3
Sparbanken Skåne	4
Organisation	5
Ersättningspolitik	7
Riskhantering	8
Kapitalhantering	11
Risker	14

1 Inledning

Denna rapport innehåller information om Sparbanken Skåne ABs ("Sparbanken/Banken"), org.nr 516401-0091, risker, riskhantering och kapital i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag, EU direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut ("CRDIV") samt EU förordning 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (CRR). Rapporten avser om inget annat nämns förhållanden per 2016-12-31.

1 Regelverken CRR och CRDIV benämns CRR/CRDIV tillsammans.

2 Sparbanken Skåne

Sparbanken skapades 2014 genom ett samgående av bankerna Färs & Frosta AB, Sparbanken 1826 och delar av Sparbanken Öresund AB:s kontorsrörelse. Målsättningen för den nya Sparbanken Skåne är att bedriva en ännu starkare bankverksamhet inom nuvarande verksamhetsområden. De traditionella sparbanksvärderingarna är fortsatt grunden för verksamheten, där den lokala förankringen är en hörnsten vilken ska gagna det lokala samhällets utveckling med tyngdpunkt på hushåll, små- och medelstora företag, kommuner och organisationer.

2.1 Verksamhetsåret 2016

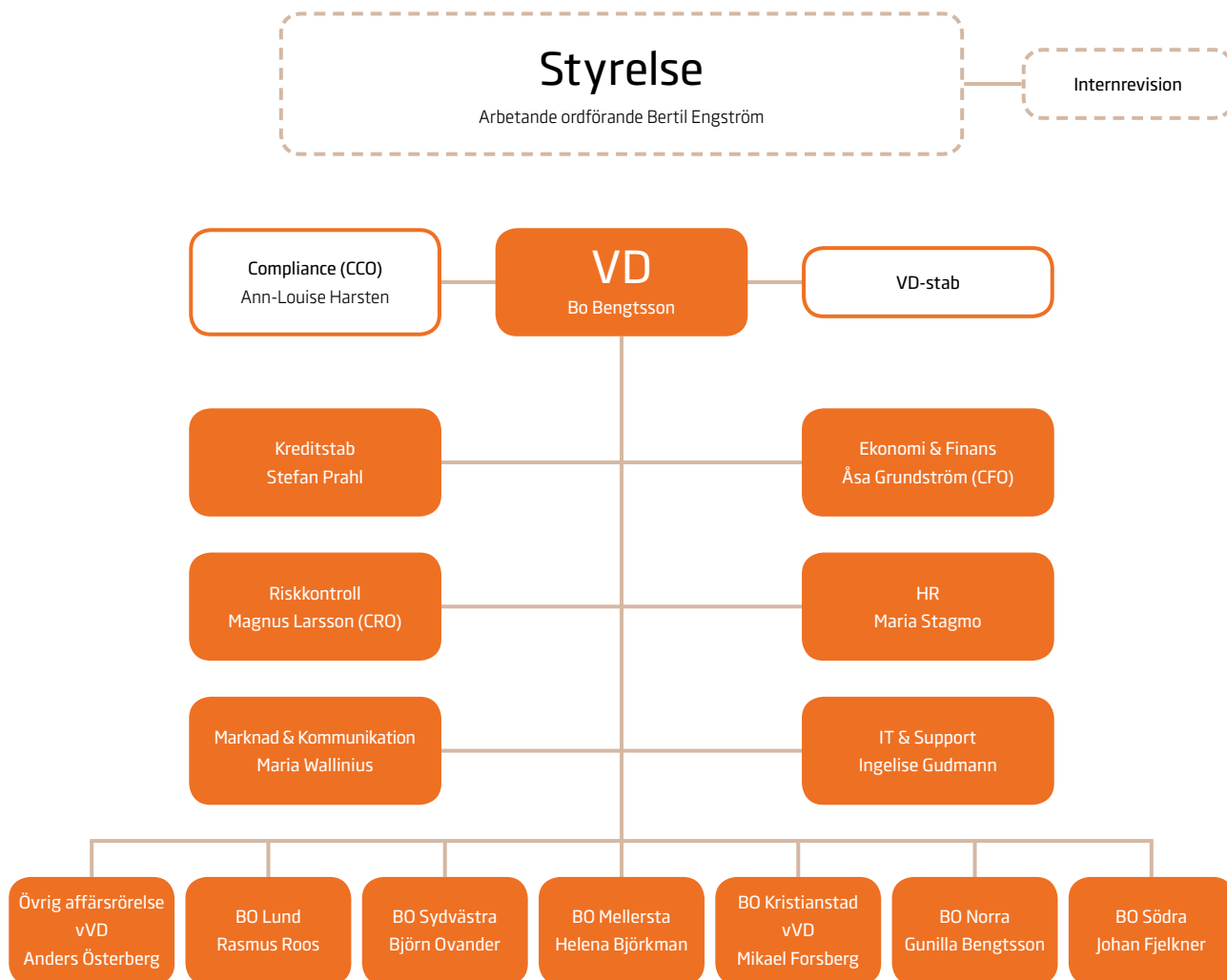
Banken redovisar ett rörelseresultat på 113 mkr för 2016.

Räntenettet för 2016 uppgick till 778 mkr (731 mkr). Det historiskt låga ränteläget har påverkat räntenettet negativt under hela 2016. Lägre avkastning på likviditetsreserven samt lägre marginaler på inlåningen har påverkat räntenettet negativt, medan volymökningar på utlåningssidan, har påverkat räntenettet positivt.

Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 459 mkr (458 mkr), varav avskrivningar på goodwill uppgick till 428 mkr (428 mkr). Kreditförlusterna för 2016 uppgick till -9 mkr (- 12 mkr). Arbetet med att skapa en bank, funktionellt såväl som kulturellt, är väl i fas med de planer som gjordes upp i samband med Bankens bildande, och till stora delar slutfört.

3 Organisation

Nedanstående bild visar Sparbankens organisatoriska struktur.

3.1 Styrelse- och ledningsinformation

Styrelsen väljs av bolagsstämman och har det yttersta ansvaret för Bankens verksamhet. Den fastställer Sparbankens mål och strategier, interna regler för styrning och kontroll, tillsätter, utvärderar och entledigar VD samt ser till att informationsgivning präglas av öppenhet och är korrekt, relevant och tillförlitlig. Styrelsen väljs av bolagsstämman på 1 år. Styrelsen består av 10 ledamöter, i vilken ingår arbetande styrelseordföranden, samt därutöver två personalrepresentanter. Sparbanken strävar efter att styrelsen såväl till sin helhet som individuellt, har tillräckliga kunskaper, insikt, erfarenheter och lämplighet för att uppfylla kravet på styrelseledamöter. Sparbanken arbetar löpande med kompetensutveckling för VD, styrelseledamöter samt övrig personal.

Ytterligare information om styrelseledamöterna inklusive information om andra styrelseuppdrag finns tillgängligt på Bankens hemsida.

3.2 Mångfald

Sparbanken har identifierat fördelar med att ha en diversifierad styrelse och ser ökad mångfald i styrelsen som en viktig konkurrensfördel.

Bankens nomineringskommittén ska, mot bakgrund av ovan, när den föreslår styrelseledamöter beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och, när det är möjligt, balansera dessa på lämpligt sätt.

Nomineringskommittén granskar, på uppdrag av styrelsen, styrelsens sammansättning och rekommenderar nya styrelseledamöter. Vid granskning av styrelsens sammansättning beaktar nomineringskommittén exempelvis aspekter som kompetens, regional kunskap och kännedom, bransch erfarenhet, utbildning, geografiskt ursprung samt kön och ålder.

Nomineringskommittén fastställer årligen mål för att uppnå mångfald i styrelsen och efterleva kraven i Sparbankens Mångfaldspolicy.

3.3 Risk- kapital och revisionsutskott

Styrelsen har inrättat ett Risk-, Kapital- och Revisionsutskott. Utskottet är ett beredande organ med ansvar att följa upp eventuella brister i organisation och rutiner utifrån styrning, kontroll, riskhantering och regelefterlevnad. Utskottet bereder styrelsens styrdokument. Detta innefattar styrdokument avseende Bankens riskaptit, risklimiterna samt riskhantering. Dessutom bereder utskottet den interna kapitalutvärderingen, kontrollrapporter från riskkontroll och compliance samt valideringen av bankens kreditriskmodeller. Därtill sker en uppföljning av tillförlitligheten och effektiviteten i den finansiella rapporteringen samt att internrevisionens arbete bedrivs enligt fastställd revisionsplan.

3.4 Kreditutskott

Styrelsen har även inrättat ett Kreditutskott. Kreditutskottet ansvarar för att fatta beslut i kreditärenden inom de belopp som framgår av styrelsens kreditinstruktion.

4 Ersättningspolitik

Sparbanken erbjuder sina medarbetare en total ersättning som är konkurrenskraftig och marknadsmässig samtidigt som den följer Bankens värdegrunder, är etiskt ansvarsfull samt stöttar mål och vision. Vidare syftar ersättningssystemet till att vara förenligt med och främja en sund och effektiv riskhantering samt motverka ett överdrivet risktagande.

Bankens styrelse har fastställt en ersättningspolicy. Ersättningspolicyn, som omfattar samtliga anställda, anger grunderna och principerna för hur ersättningar inom Sparbanken ska fastställas, hur policyn ska tillämpas och följas upp samt hur Sparbanken identifierar vilka de anställda är som har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Vidare innefattar ersättningspolicyn även Sparbankens regelverk rörande fast och rörlig ersättning. Den rörliga ersättningen består i resultatandelar och är samma för samtliga anställda inom bankens första försvarslinje (se avsnitt 5.3). VD, bankledning (inklusive CRO) och CCO omfattas inte av ordinarie resultatandelssystem. Anställda i kontrollfunktionerna i andra försvarslinjen kan ha resultatandelar som är bestämda utifrån mål som är kopplade till kontrollfunktionen.

Ytterligare information om ersättningar finns tillgänglig på Bankens hemsida.

5 Riskhantering

I Sparbankens verksamhet uppstår olika typer av risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har styrelsen, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i Sparbanken, fastställt policies och instruktioner för verksamheten.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som Sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och säkra att det finns kontroller på plats för att övervaka riskerna. Riskerna bevakas, analyseras och rapporteras i särskild ordning till styrelsen. Kontroller görs löpande av att limiter inte överskrids. Instruktioner inom riskområdet utvärderas kontinuerligt.

5.1 Riskhanteringssystem

Sparbankens riskhanteringssystem innehåller de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, hantera, kontrollera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Sparbankens riskhanteringssystem är utformat inte bara för att följa regelverkskrav utan även för att tillmötesgå interna behov samt för att följa god marknadspraxis.

De huvudsakliga beståndsdelarna i Sparbankens riskhanteringssystem är:

- Organisation och ansvar
- Principer och mål för att styra och hantera risker
- Riskaptit
- Riskhanteringsprocessen
- Riskmätningmetoder
- Process för intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU)
- Interna regler för hantering av risk
- Funktion för oberoende riskkontroll
- Rapporteringsrutiner

Riskhanteringssystemet omfattar såväl de risker som täcks av kapitalkravet som andra väsentliga risker som verksamheten ger upphov till.

Riskhanteringssystemet går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och att de t ex återspeglar gällande regelverk. Genom utbildning och tydliga processer skapar banken förutsättningar för en god riskkontroll och riskhantering, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

5.2 Riskstrategi

Sparbankens verksamhet ska bedrivas så att riskprofilen vid var tidpunkt är anpassad till bankens riskbärande kapacitet och i linje med fastställd riskaptit samt tillhörande risklimiter. En grundläggande förutsättning i Sparbankens riskstrategi är därför att verksamhetsplanen tar utgångspunkt i och utvärderas gentemot fastställda mål och limiter. Detta gäller även Sparbankens process för IKLU och kapitalplanering.

För att möjliggöra en god operativ styrning av riskexponeringen ska den riskrapportering som regelbundet avlevereras till styrelsen innehålla en uppföljning av hur riskexponeringen vid rapporteringstillfället förhåller sig till fastställd riskaptit och samtliga beslutade risklimiter. Om verksamheten under perioden mellan fastställda rapporteringstillfällen får kännedom om överträdelser av aptit eller limit, eller om det bedöms att det finns en betydande risk att överträdelse kommer att ske, ska detta omedelbart rapporteras till styrelsen.

Med riskbärande kapacitet avses förmågan att möta förluster som uppstår med i första hand Sparbankens löpande intjäning och i andra hand genom utnyttjande av Sparbankens kapitalbas. Utgångspunkten är att Sparbankens förväntade förluster ska bäras av löpande intjäning medan oförväntade förluster ska täckas av kapital i den mån de inte täcks av löpande intjäning.

Sparbankens likviditetutveckling ska noggrant följas och en likviditetsreserv ska byggas upp med hänsyn till likviditeten i innehaven, även i ett stressat scenario. En beredskapsplan ska finnas, löpande uppdateras och inbegripa en kommunikationsplan.

Finansieringsstrukturen ska anpassas till tillgångarnas förutsättningar och ta hänsyn till beteenden i stressade marknadssituationer. Kundernas inlåning är basen för bankens finansiering och ska vårdas med sikte på långsiktiga relationer. För att ytterligare diversifiera Sparbankens finansiering ska banken kunna välja att genomföra upplåning via obligationer eller certifikat. Sparbanken ska sträva efter att ha en välkänd och väl klassificerad position på de svenska obligations- och certifikatsmarknaderna.

Till skillnad från finansiella risker kan det för vissa risktyper, exempelvis legal risk och ryktesrisk, vara svårt att kvantifiera riskexponeringen och ställa denna i relation till riskbärande kapacitet. För dessa risker krävs en mer kvalitativ bedömning av hur risken ska hanteras och kostnaden för att minska riskexponeringen ska då vägas mot den bedömda effekten av en viss åtgärd bedöms ha på risknivån.

En ytterligare viktig del av Sparbankens strategi för att begränsa risktagandet är att det ska finnas en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, eller it-system samt vid större förändringar i företagets verksamhet och organisation.

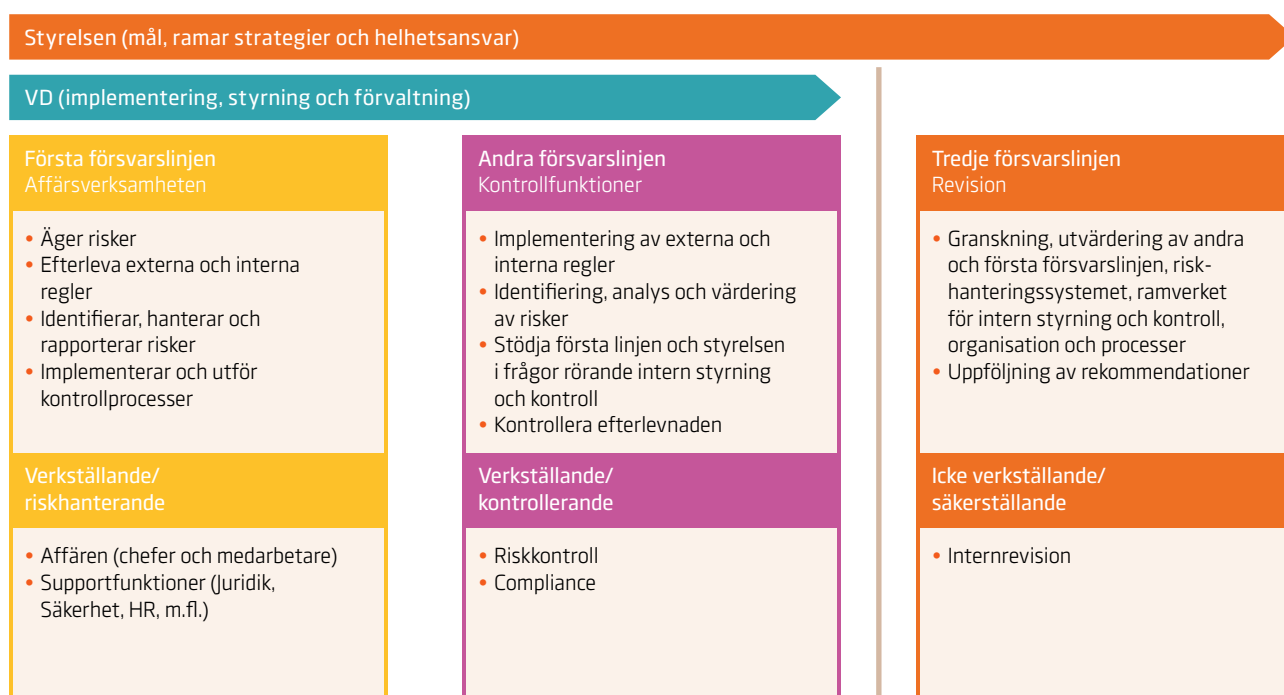
5.3 Tre försvarslinjer

Sparbankens riskhantering följer roll och ansvarsfördelning enligt de tre försvarslinjerna:

Första försvarslinjen avser alla riskhanteringsaktiviteter som utförs av linjeledning och personal. Verksamheten som tar risken äger också risken vilket innebär att den dagliga hanteringen av risker sker ute i verksamheten. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att efterleva riskpolicy och övriga interna regler avseende företagets system för att hantera risk.

Andra försvarslinjen avser funktionerna Risk och Compliance. Dessa funktioner stödjer och kontrollerar första linjens arbete med riskhantering och regelefterlevnad. Riskfunktionen kontrollerar att det finns en riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker på daglig basis. Riskfunktionen är även stödjande och arbetar för att verksamheten har de rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande hanteringen av risker.

Tredje försvarslinjen avser Internrevision som genomför oberoende regelbundna översyner av förvaltning, processer och system av interna kontroller.

5.4 Styrelsens principer och mål för att styra och hantera risker

Sparbanken hanterar och utvärderar sin exponering mot de risker som verksamheten är utsatt för i enlighet med följande övergripande principer:

- En hög riskmedvetenhet och sund riskkultur ska eftersträvas inom hela Sparbanken. God riskkultur skapas genom en gemensam värdegrund, bra mätmetoder, effektiv riskhantering men framförallt genom gott föredöme från alla medarbetare och chefer.
- Varje medarbetare ska ha god förståelse för den egna verksamheten och de risker som är förknippade med denna.
- Sparbankens vision, affärsidé och värderingar ska vara utgångspunkter i riskhanteringen.
- Det ska finnas tydliga och dokumenterade interna rutiner och kontrollsystem, inkl. ansvar och befogenheter.
- Verksamhetsförändringar, så som nya/förändrade tjänster eller produkter, ska prövas enligt en dokumenterad process (New product approval process, "NPAP"). Processen syftar till att bedöma och utvärdera nytillkommande risker mot riskkapiten och den interna kapital- och likviditetsutvärderingen.
- Mätmetoder och systemstöd ska vara anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Alla väsentliga risker ska identifieras, kvantifieras, analyseras och rapporteras. Risker som inte anses önskvärda eller för höga ska förhindras eller reduceras.
- Incidentrapportering ska vara väl fungerande och heltäckande enligt en dokumenterad process.
- Det ska finnas tillräckliga resurser och kompetens för att uppnå önskad kvalitet i både affärsaktiviteter och kontrollaktiviteter.
- Det ska finnas dokumenterade och kommunicerade beredskaps- och kontinuitetsplaner.
- Riskfunktionen ska vara oberoende och ansvarar för att löpande identifiera och följa upp de risker som Sparbanken är eller kan komma att bli exponerade mot.

5.5 Riskfunktionens organisation

Riskfunktionen är oberoende i förhållande till affärsverksamheten. Detta innebär att funktionen inte har något kund- eller affärsansvar. Riskfunktionen är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen. Riskfunktionen ingår även som föredragande i Risk- Kapital- och Revisionsutskottet och är ledamot av Sparbankens Risk- och Complianceråd. Ansvarig för Riskfunktionen är Sparbankens Chief Risk Officer ("CRO") som är utsedd av styrelsen.

5.6 Rapportering

Riskfunktionen dokumenterar regelbundet sina iakttagelser och rekommendationer och rapporterar dessa till styrelse, VD och ledning. CRO lämnar en skriftlig riskrapport vid minst fyra ordinarie styrelsemöten per år.

Rishtagare och ägare av respektive risk (verksamheten) informerar i sin tur riskfunktionen i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk eller kostnad.

6 Kapitalhantering

6.1 Kapitalbas

Enligt CRR ska Sparbanken upprätthålla en kapitalbas som vid var tidpunkt uppfyller följande minimikrav, uttryckt i procent av det riskvägda exponeringsbeloppet:

- Kärnprimärkapitalrelation om minst 4,5 procent.
- Primärkapitalrelation om minst 6 procent.
- Total kapitalrelation om minst 8 procent.

I tillägg till minimikapitalkraven ska kreditinstitut hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent av riskvägda exponeringsbeloppet.

Sparbanken håller från och med september 2015 en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav och kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med FFFS 2014:33. Den av Finansinspektionens beslutade nivån uppgår till 1,5 procent av det riskvägda exponeringsbeloppet. Därtill har Finansinspektionen beslutat att från och med 19 mars 2017 ska den kontracykliska kapitalbufferten uppgå till 2%.

Kapitalbasen uppgick vid årsskiftet 2016 till 5 255 mkr och består av primärkapital uppgående till 4 755 mkr och supplementärt kapital i form av förlagslån uppgående till 500 mkr.

Kapitalbas	2016	2015
tkr		
Kärnprimärkapital: Instrument och reserver		
Aktiekapital	1 668 336	1 668 336
Reservfond	109 196	109 196
Överkursfond	3 188 631	3 188 631
Fond för verkligt värde	-	-25 995
Balanserad vinst	855 514	775 663
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	41 896	79 850
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	5 863 573	5 795 681
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Immateriella tillgångar, uppskjutna skattefordringar och värdejusteringar	-1 033 862	-1 458 705
Avdrag för IRK Reserveringar (se spec nedan)	-74 508	-58 607
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-1 108 370	-1 517 312
Kärnprimärkapital	4 755 203	4 278 369
Supplementärt kapital: Instrument		
Tidsbundna förlagslån	500 000	500 000
Supplementärt kapital	500 000	500 000
Kapitalbas	5 255 203	4 778 369

6.2 Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkrav är utförd i enlighet med CRR, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar, lagen (2014:967) om införande av buffertlagen och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Sparbanken tillämpar dels intern riskklassificeringsmetoden (IRK-metoden) och dels schablonmetoden för beräkning av kreditrisk. Sparbanken har tillstånd av Finansinspektionen att använda IRK-metoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker avseende en viss del av Sparbankens kreditportfölj. Tillståndet avser kreditportföljen som härrör från Färs & Frosta Sparbank. I denna kreditportfölj används IRK-metoden avseende utlåning till hushåll, företag och institut. För de exponeringar där IRK-metoden inte tillämpas används istället schablonmetoden. Sparbanken har inlett ansökningsprocess för IRK-tillstånd avseende den återstående delen.

Kapitalkravet för kreditrisker framgår av tabellen nedan:

Kreditrisköversikt 2016 tkr

	Ursprungligt åtagande före konverterings- faktor	Exponerings- värde	Riskvägt exponerings- belopp	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt
Kreditrisk enligt IRK-metoden					
Institutsexponeringar	3 564 696	3 566 320	390 608	31 249	11,0%
Företagsexponeringar					
varav SME företag	1 236 041	1 137 910	653 645	52 292	57,4%
varav övriga företagsexponeringar	6 175 337	5 943 672	3 947 264	315 781	66,4%
Exponeringar med säkerhet i fastighet	10 886 096	10 886 096	2 026 567	162 125	18,6%
Hushållsexponeringar					
varav SME företag	1 387 387	1 304 276	464 148	37 132	35,6%
varav övriga hushållsexponeringar	5 654 690	4 868 194	1 058 276	84 662	21,7%
Motpartlösa exponeringar	395 254	395 254	361 078	28 886	91,4%
Summa	29 299 501	28 101 722	8 901 586	712 127	31,7%
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Exponeringar mot stater och centralbanker	212 976	216 695	-	-	-
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter	3 047 973	2 844 573	-	-	-
Institutsexponeringar	316 112	316 112	63 222	5 058	20,0%
Företagsexponeringar	4 917 837	4 379 487	4 165 403	333 232	95,1%
Hushållsexponeringar	10 167 049	8 691 059	6 306 138	504 491	72,6%
Exponeringar med säkerhet i fastighet	17 216 169	17 139 813	5 856 741	468 539	34,2%
Fallerade exponeringar	271 150	117 879	141 365	11 309	119,9%
Summa	36 149 266	33 705 618	16 532 869	1 322 630	49,1%
Totalt	65 448 767	61 807 340	25 434 455	2 034 756	41,2%

Kreditrisköversikt 2015 tkr

	Ursprungligt åtagande före konverterings- faktor	Exponerings- värde	Riskvägt exponerings- belopp	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt
Kreditrisk enligt IRK-metoden					
Institutsexponeringar	7 071 770	7 072 103	1 531 394	122 512	21,7%
Företagsexponeringar					
varav SME företag	1 193 564	1 153 142	642 414	51 393	55,7%
varav övriga företagsexponeringar	4 978 098	4 570 884	3 311 148	264 892	72,4%
Exponeringar med säkerhet i fastighet	7 278 714	7 278 714	1 623 810	129 905	22,3%
Hushållsexponeringar					
varav SME företag	1 482 836	1 439 184	512 760	41 021	35,6%
varav övriga hushållsexponeringar	4 369 764	3 734 850	839 831	67 186	22,5%
Motpartlösa exponeringar	397 557	397 557	364 456	29 156	91,7%
Summa	26 772 303	25 646 434	8 825 813	706 065	34,4%
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Exponeringar mot stater och centralbanker	199 588	207 027	-	-	-
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter	2 457 131	2 081 565	-	-	-
Institutsexponeringar	319 634	322 524	64 505	5 160	20,0%
Företagsexponeringar	5 054 329	4 582 885	4 378 234	350 259	95,5%
Hushållsexponeringar	9 692 739	8 310 272	5 988 901	479 112	72,1%
Exponeringar med säkerhet i fastighet	13 135 019	13 030 968	4 361 825	348 946	33,5%
Fallerade exponeringar	374 720	165 091	203 308	16 265	123,1%
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond)	50 683	50 683	50 683	4 055	100,0%
Summa	31 283 843	28 751 015	15 047 456	1 203 796	52,3%
Totalt	58 056 146	54 397 449	23 873 269	1 909 862	43,9%

Sparbanken tillämpar schablonmetoden för beräkning av operativa risker och kapitalkravet för operativa risker framgår nedan:

Operativa risker tkr	2016		2015	
	Kapitalkrav	Riskenxponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskenxponeringsbelopp
Schablonmetoden	185 988	2 324 849	189 639	2 370 482
Summa kapitalkrav för operativa risker	185 988	2 324 849	189 639	2 370 482

6.3 Kapitaltäckning och kapitalbehov

Kapitalkravet för kreditrisker och operativa risker uppgick per årsskiftet 2016 till 2 035 (1 910) mkr respektive 186 (190) mkr. Kapitalkravet för kreditvärdighetsjustering uppgick till 0,2 (1) mkr. Med en kapitalbas på 5 255 mkr ger det en total kapitalrelation på 18,9 (18,2) procent för Banken. Primärkapitalet uppgick vid samma tidpunkt till 4 755 mkr vilket ger en kärnprimärkapitalrelation på 17,1 (16,3) procent.

Kapitalkrav och riskenxponeringsbelopp	2016		2015	
	Kapitalkrav	Riskenxponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskenxponeringsbelopp
Minimikapitalkrav för kreditrisker				
- enligt IRK-metoden	712 127	8 901 586	706 065	8 825 813
- enligt Schablonmetoden	1 322 629	16 532 870	1 203 797	15 047 456
Kapitalkrav för operativa risker	185 988	2 324 849	189 639	2 370 482
Kreditvärdighetsjustering	172	2 150	1 419	17 738
Summa	2 220 916	27 761 455	2 100 920	26 261 489
Kärnprimärkapitalrelation	17,1%		16,3%	
Primärkapitalrelation	17,1%		16,3%	
Total kapitalrelation	18,9%		18,2%	
Buffertkrav	4,0%	88 837	3,5%	73 532
varav kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	55 523	2,5%	52 523
varav kontracyklisk kapitalbuffert	1,5%	33 314	1,0%	21 009
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	10,9%	3 034 287	10,2%	2 677 450
Totalt internt bedömt kapitalbehov (exklusive buffertkrav)		2 896 409		2 724 047

6.4 IKLU-process

Sparbanken utför årligen en intern kapital- och likviditetsutvärdering ("IKLU") vilken består av en omfattande bedömning av Sparbankens risker och kapitalbehovet för dessa samt likviditetsutvärdering med scenarioanalyser.

IKLU-processen säkerställer att Banken har tillräckligt med kapital även för mer oförutsedda risker genom att ha en tillräckligt stor kapitalbas samt en tillräckligt stor likviditetsbuffert. Processen är ett verktyg som säkerställer att banken på ett tydligt och adekvat sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta.

Kapitalutvärderingen ska utmynna i en detaljerad redogörelse av kapitalsituationen inklusive en beskrivning av Bankens aktuella riskprofil och riskprofilen för tre år framåt. Dessutom redogörs för vilka metoder Banken använder för att mäta och hantera risker, risklimiten och bedömning av kapital uppdelat per relevanta riskkategorier. IKLU:n innefattar alla risktyper som antas kunna påverka verksamheten. Förutom kreditrisker och operativa risker utvärderas kapitalbehovet även för bland annat ränterisk, valutarisk, likviditetsrisk, ryktesrisk och strategiska risker. Stresstester är en viktig metod i bedömningen av kapital- och likviditetsbehovet.

CFO är ansvarig för att driva IKLU-processen. IKLU:n genomförs minst årligen och fastställs av styrelsen.

7 Risker

7.1 Kreditrisk

7.1.1 Definition

Med kredit-/motpartsrisk avses risken att Banken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som Banken tar på sig när Banken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin.

7.1.2 Riskaptit

Kreditgivning och hantering av kreditrisker är Bankens kärnområde och huvuddelen av Bankens affärsverksamhet. Baserat på Sparbankens riskaptit och långsiktiga inriktning är limiten för kreditförlustnivå att den, under en konjunkturcykel på tre år, inte ska överstiga 0,25 % av kreditvolymen i egen portfölj. Dessutom sätts mål utifrån koncentrationer mot sektorer, säkerheter och namn samt maximinivåer på andelen osäkra engagemang i den egna kreditstocken.

7.1.3 Riskhantering

Kreditrisken är den viktigaste risken för Sparbankens både genom att kreditgivning är Sparbankens kärnverksamhet och kreditrisken utgör den största delen i beräkningen av Sparbankens kapitalkrav. Kreditrisker förekommer i hela processen vid kreditgivning och beaktas i samtliga moment som prospektering, beredning, utbetalning och under löptiden. Det är därför centralt att det finns en god hantering av kreditrisker. Detta säkerställs bland annat genom ett heltäckande regelverk för kreditgivning och en väl fungerande kreditprocess vilket bland annat uppnås genom att löpande ha utbildning av anställda som är delaktiga i processen för kreditgivning. Därtill är en rättvisande riskklassificering av krediterna synnerligen viktig samt även säkerställandet av att kreditriskmodellerna som används fungerar ändamålsenligt.

För befintliga kreditengagemang ligger fokus på löpande utvärdering i syfte att identifiera förhöjda kreditrisker och vidta åtgärder för att förebygga kreditförluster. I detta ingår till exempel att värdera och utvärdera säkerheterna för krediterna. Slutligen säkerställs årligen genom Bankens interna kapitalutvärderingsprocess att tillräckligt kapital hålls för att täcka oväntade kreditförluster.

7.1.4 Mätning och analys av kreditrisk

Banken mäter sina kreditrisker löpande. Portföljen genomlysas ur flera olika dimensioner som; riskklasser, säkerheter, tillkommande volymer, osäkerhetsnivåer med mera. Banken har tillstånd från Finansinspektionen att använda intern riskklassificeringsmetod (IRK) för delar av kreditstocken. Dessutom har Banken påbörjat ansökanprocess för att få tillstånd att använda IRK även för resterande kreditstock avseende instituts-, företags- och hushållsexponeringar. De delar som inte omfattas av IRK kapitaltäcks istället i enlighet med schablonmetoden.

En del i mätningen och hanteringen av kreditrisker utgörs av stresstester. Stresstesterna utförs årligen inom ramen för den interna kapitalutvärderingen. Stresstesterna utgår ifrån ett scenario som påverkar kredittagarnas återbetalningsförmåga. Resultatet av stresstesterna utvärderas mot fastställd riskaptit och rapporteras till ledning och styrelse.

7.1.5 Riskklassificering

Riskklass provas och fastställs i samband med beslut för kreditgivning och kredituppföljning. Riskklassen ligger till grund och påverkar omfattningen av analys och dokumentation av kunden samt hur kunden ska följas upp. Kunder med låg risk kan hanteras i en enklare och snabbare kreditprocess. Kunder med högre risk leder till ökade uppföljningskrav.

Klassificeringen syftar till att uppskatta sannolikheten för fallissemang inom ett år och uttrycks på en skala med 23 klasser där 0 representerar störst risk, 21 representerar lägst risk, samt en klass för fallissemang. Efterföljande tabell beskriver Bankens riskklassificering och hur den relaterar till den teoretiskt beräknade sannolikheten för fallissemang inom 12 månader (PD) samt indikativ rating enligt Standard & Poor's. Av de IRK-klassade hushålls- respektive företagsexponeringarna ligger 69 (63) %, respektive 38 (36) % inom riskklasserna 13-21, så kallad investment grade, där risken för fallissemang bedöms vara låg. Tabellen nedan beskriver Bankens riskklassificering och hur den relaterar till den beräknade sannolikheten för fallissemang inom ett år samt hur det indikativt korresponderar med en rating från Standard & Poor's.

Riskklass enligt IRK	RFF	PD %	Indikativ rating
Fallerade	Fallerad	100	D
Hög risk	0-5	>5.7	C till B
Förhöjd risk	6-8	2.0-5.7	B+
Normal risk	9-12	0.5-2.0	BB- till BB+
Låg risk	13-21	<0.5	BBB- till AAA

Modellerna för att ta fram riskklassificeringen är av två olika typer. Den ena bygger på statistisk metod, vilket förutsätter tillgång till en stor mängd information om motparter samt tillräckligt stor andel av information om motparter som fallerat. I de fall statistiska metoder inte är tillämpliga skapas modeller där bedömningskriterierna fastställs genom expertbedömning. Validering av modellen görs vid större ändringar samt årligen i syfte att säkerställa att de mäter risken på ett korrekt vis. Modellerna skattar normalt en sannolikhet för fallissemang på ett års sikt. Exponeringsbelopp per risk- och exponeringsgrupp samt totalt exponerat belopp per riskklass framgår av tabellen nedan

Exponeringar per riskklass och exponeringsgrupp 2016

tkr	Hushåll	%	Företag	%	Institut	%	Stater	%	Övriga	%	Totalt	%
Låg risk	11 792 182	69%	2 656 019	38%	3 566 320	100%	-	-	-	-	18 014 521	64%
Normal risk	4 099 452	24%	3 560 467	50%	-	-	-	-	-	-	7 659 919	27%
Förhöjd risk	959 120	6%	734 651	10%	-	-	-	-	-	-	1 693 771	6%
Hög risk	187 116	1%	78 833	1%	-	-	-	-	-	-	265 949	1%
Fallerade	20 696	0%	51 612	1%	-	-	-	-	-	-	72 308	0%
Icke riskklassificerade	-	-	-	-	-	-	-	-	395 254	100%	395 254	1%
Summa IRK-metoden	17 058 566		7 081 582		3 566 320				395 254		28 101 722	
Schablonmetoden *)	25 830 873		4 379 488		316 112		3 061 268		117 879		33 705 620	

Exponeringar per riskklass och exponeringsgrupp 2015

tkr	Hushåll	%	Företag	%	Institut	%	Stater	%	Övriga	%	Totalt	%
Låg risk	7 783 171	63%	2 044 123	36%	6 871 071	97%	-	-	-	-	16 698 365	65%
Normal risk	3 507 619	28%	2 846 823	50%	-	-	-	-	-	-	6 354 442	25%
Förhöjd risk	965 989	8%	743 432	13%	201 032	-	-	-	-	-	1 910 453	7%
Hög risk	171 846	1%	72 574	1%	-	-	-	-	-	-	244 420	1%
Fallerade	24 123	0%	17 074	0%	-	-	-	-	-	-	41 197	0%
Icke riskklassificerade	-	-	-	-	-	-	-	-	397 557	100%	397 557	2%
Summa IRK-metoden	12 452 748		5 724 026		7 072 103				397 557		25 646 434	
Schablonmetoden *)	21 341 240		4 582 885		322 524		2 288 592		215 774		28 751 015	

*) Hushåll inkluderar Exponeringar med säkerhet i fastighet

7.1.6 Löptider

Nedanstående sammanställning redovisar utestående exponeringar fördelade på löptider och exponeringsgrupper.

Exponeringar per löptid och exponeringsgrupp 2016 tkr	Kreditrisk enligt IRK-metoden					Kreditrisk enligt schablonmetoden						
	Institut	Företag	Säkerhet i fastighet	Hushåll	Övrigt	Stat och kommun	Institut	Företag	Hushåll	Säkerhet i fastighet	Övrigt	Summa
Högst 3 mån	967 012	313 510	40 038	107 888	51 084	1 099 923	2 620	53 903	231 538	162 200	2 161	3 031 878
Längre än 3 mån men högst 1 år	23 780	564 958	98 801	240 843	7 448	4 860	2 031	205 723	412 272	536 182	2 372	2 099 270
Längre än 1 år men högst 5 år	2 573 904	449 844	910 610	275 219	39 724	1 658 642	950	167 421	694 926	2 237 955	2 228	9 011 423
Längre än 5 år men högst 10 år	-	39 154	1 490	171	-	-	-	-	2 099	12 963	-	55 876
Längre än 10 år	1 624	5 714 116	9 835 290	5 548 216	-	297 842	310 511	3 952 441	7 350 225	14 190 513	111 118	47 311 897
Utan löptid	-	-	-	-	296 998	-	-	-	-	-	-	296 998
Totalt	3 566 320	7 081 582	10 886 229	6 172 337	395 254	3 061 268	316 112	4 379 488	8 691 060	17 139 813	117 879	61 807 342

Exponeringar per löptid och exponeringsgrupp 2015 tkr	Kreditrisk enligt IRK-metoden					Kreditrisk enligt schablonmetoden						
	Institut	Företag	Säkerhet i fastighet	Hushåll	Övrigt	Stat och kommun	Institut	Företag	Hushåll	Säkerhet i fastighet	Övrigt	Summa
Högst 3 mån	3 662 194	44 164	9 884	61 938	36 995	27 004	7 987	64 862	222 278	127 824	926	4 266 056
Längre än 3 mån men högst 1 år	85 471	347 374	43 000	156 992	10 059	40 132	6 537	50 429	359 247	437 077	1 208	1 537 526
Längre än 1 år men högst 5 år	3 324 066	593 293	229 540	137 889	53 649	1 673 697	985	196 611	744 357	1 736 511	2 364	8 692 961
Längre än 5 år men högst 10 år	-	89 909	2 150	5 000	-	-	-	3 841	23 512	11 962	-	136 374
Längre än 10 år	372	4 649 286	6 994 141	4 812 215	-	547 758	307 015	4 267 142	6 960 878	10 717 593	160 598	39 416 999
Utan löptid	-	-	-	-	296 854	-	-	-	-	-	50 678	347 532
Totalt	7 072 103	5 724 026	7 278 714	5 174 034	397 557	2 288 592	322 524	4 582 885	8 310 272	13 030 968	215 774	54 397 449

7.1.7 Säkerheter

Sparbankens utlåningsverksamhet bedrivs främst i form av utlåning mot säkerhet i fastigheter vilket Banken har lång erfarenhet och robusta rutiner för. Uppdateringar av säkerhetsvärden sker på årlig basis för företagsexponeringar och vid behov för exponeringar i hushållsklassen.

I tabellen nedan redovisas exponering i förhållande till de säkerheter som ställts för krediten, primärt avser dessa säkerheter pantbrev i fastigheter.

Kreditriskexponering, brutto och netto 2016	Total kreditrisk- exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/ Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balans- räkningen samt åtaganden	Total kreditrisk- exponering efter avdrag för säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	90 184	-	90 184	90 184	-
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	27 552 792	21 440	27 531 352	27 292 149	239 203
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	5 708 680	8 107	5 700 573	5 666 674	33 899
Pantbrev i jordbruksfastigheter	6 429 941	13 052	6 416 889	6 395 552	21 337
Pantbrev i andra näringsfastigheter	6 614 311	24 647	6 589 664	6 553 361	36 303
Företagsinteckning	1 583 865	56 151	1 527 714	1 496 452	31 262
Övriga ⁵	3 198 817	46 719	3 152 098	253 370	2 898 728
Summa	51 178 590	170 116	51 008 474	47 747 742	3 260 732
Kreditinstitut					
Swedbank	760 002	-	760 002	-	760 002
Övriga	9 338	-	9 338	-	9 338
Räntebärande värdepapper					
- AAA ⁶	4 289 763	-	4 289 763	-	4 289 763
- AA	326 553	-	326 553	-	326 553
- A	24 888	-	24 888	-	24 888
- BBB eller lägre	8 651	-	8 651	-	8 651
- utan rating	34 934	-	34 934	-	34 934
Summa	5 454 129	-	5 454 129	-	5 454 129
Eventualförpliktelser och åtaganden					
Kreditlöften och outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	6 327 173	-	6 327 173	-	6 327 173
Utställda finansiella garantier	634 329	-	634 329	178 876	455 453
Summa	6 961 502	-	6 961 502	178 876	6 782 626
Total kreditriskexponering	63 594 221	170 116	63 424 105	47 926 618	15 497 487

Kreditriskexponering, brutto och netto 2015

	Total kreditrisk- exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/ Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balans- räkningen samt åtaganden	Total kreditrisk- exponering efter avdrag för säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	90 782	-	90 782	90 782	-
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	19 309 754	36 972	19 272 782	18 985 788	286 994
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	5 372 870	7 236	5 365 634	5 342 869	22 765
Pantbrev i jordbruksfastigheter	5 591 046	11 230	5 579 816	5 565 910	13 906
Pantbrev i andra näringsfastigheter	6 254 001	48 742	6 205 259	6 143 344	61 915
Företagsinteckning	1 692 910	59 587	1 633 323	1 595 374	37 949
Övriga ⁵	3 112 263	50 955	3 061 308	207 456	2 853 852
Summa	41 423 626	214 722	41 208 904	37 931 523	3 277 381
Kreditinstitut					
Swedbank	3 281 129	-	3 281 129	-	3 281 129
Övriga	201 113	-	201 113	-	201 113
Räntebärande värdepapper					
- AAA ⁶	5 014 491	-	5 014 491	-	5 014 491
- AA	197 939	-	197 939	-	197 939
- A	114 688	-	114 688	-	114 688
- BBB eller lägre	8 122	-	8 122	-	8 122
- utan rating	36 647	-	36 647	-	36 647
Summa	8 854 129	-	8 854 129	-	8 854 129
Eventualförpliktelser och åtaganden					
Kreditlöften och outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	5 978 986	-	5 978 986	-	5 978 986
Utställda finansiella garantier	575 347	-	575 347	185 113	390 234
Summa	6 554 333	-	6 554 333	185 113	6 369 220
Total kreditriskexponering	56 832 088	214 722	56 617 366	38 116 636	18 500 730

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² Inklusive krediter till stat och kommun

³ Inklusive bostadsrätter

⁴ Inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ Inklusive krediter utan säkerhet

⁶ Standard and Poor's rating

7.1.8 Kreditriskjusteringar

Banken utvärderar kontinuerligt om det föreligger nedskrivningsbehov av lån och om det finns objektiva belägg för att så är fallet så klassas fordringarna som osäkra. Som objektiva belägg att nedskrivningsbehov föreligger räknas generellt betalningar som är mer än 60 dagar försenade.

Bankens huvudprincip är att utvärderingen avseende nedskrivningsbehov görs på individuell basis. För lån som inte bedöms vara individuellt väsentliga avseende belopp tillämpas vid behov gruppvis nedskrivning utan att individuell prövning görs.

En oreglerad fordran är en fordran som är förfallen till betalning sedan mer än 60 dagar och en osäker lånefordran är en fordran där det är sannolikt att betalning inte fullföljs och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp plus räntor samt förseningsavgifter.

Förändring av nedskrivningar tkr

	Individuellt värderade osäkra låne- fordringar	Gruppvis värderade låne- fordringar	Summa
Ingående balans 1 januari 2016	209 112	5 610	214 722
Årets nedskrivning för kreditförluster	82 945	-	82 945
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-78 118	-1 128	-79 246
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-48 305	-	-48 305
Utgående balans 31 december 2016	165 634	4 482	170 116

Åldersanalys, förfallna men ej nedskrivna lånefordringar	2016	2015
tkr		
Fordringar förfallna 60 dgr eller mindre	289 466	306 951
Fordringar förfallna > 60 dgr - 90 dgr	24 552	37 632
Fordringar förfallna > 90 dgr - 180 dgr	13 007	20 375
Fordringar förfallna > 180 dgr - 360 dgr	492	2 002
Fordringar förfallna > 360 dgr	10 696	22 440
Summa	338 213	389 400

Lånefordringar per kategori av låntagare	2016	2015
tkr		
Lånefordringar, brutto		
- offentlig sektor	31 736	33 126
- företagssektor	15 418 106	14 781 319
- hushållssektor	35 728 748	26 607 087
varav enskilda företagare	10 778 571	9 192 198
- övriga	-	2 094
Summa	51 178 590	41 423 626
varav:		
Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar	102 870	183 224
- företagssektor	63 779	130 089
- hushållssektor	39 091	53 135
Osäkra lånefordringar	303 448	383 400
- företagssektor	249 746	314 933
- hushållssektor	53 702	68 467
Avgår:		
Specifika nedskrivningar för individuellt värderade fordringar	165 634	209 112
- företagssektor	138 612	177 126
- hushållssektor	27 022	31 986
Nedskrivningar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar	4 482	5 610
- hushållssektor	4 482	5 610
Lånefordringar, nettoredovisat värde		
- offentlig sektor	31 736	33 126
- företagssektor	15 279 494	14 604 193
- hushållssektor	35 697 244	26 569 491
varav enskilda företagare	10 778 571	9 192 198
- övriga	-	2 094
Nettoredovisat värde	51 008 474	41 208 904

Definitioner:

Oreglerad lånefordran är fordran för vilken räntor, amorteringar och övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar.

Osäker lånefordran är en fordran för vilken det är sannolikt att betalningarna inte fullföljs enligt kontraktsvillkoren och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp och räntor, inkl ersättning för ev förseningar.

7.1.9 Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot Sparbanken, vilket kan leda till förluster. Motpart avser här avtalsmotparter för ränte- och valutaderivat som ingått i syfte att säkra valuta- och ränterisker. För kapitalkravsberäkningen för motpartsrisk avseende derivat används marknadsvärderingsmetoden. Tabellen nedan visar Bankens derivatinnehav.

Derivat och säkringsredovisning 2016

tkr	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	> 5 år	Total	Nominellt belopp/ återstående löptid	
					Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
Derivat utanför säkringsredovisning						
Ränterelaterade kontrakt				340 000		
Swappar	50 000	240 000	50 000	340 000	-	34 497
Valutarelaterade kontrakt				396 834		
Terminer	359 696	37 138	-	396 834	-	-
Summa				736 834		
Derivat för verkligtvärde-säkringar						
Ränterelaterade kontrakt				2 288 025		
Optioner i form av räntecapar	45 000	419 000	50 000	514 000	218	-
Swappar	380 700	1 383 325	10 000	1 774 025	-	53 146
Summa				2 288 025		
Totalsumma	835 396	2 079 463	110 000	3 024 859	218	87 643

Derivat och säkringsredovisning 2015

tkr	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	> 5 år	Total	Nominellt belopp/ återstående löptid	
					Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
Derivat utanför säkringsredovisning						
Ränterelaterade kontrakt				340 000		
Swappar	-	50 000	290 000	340 000	-	30 172
Valutarelaterade kontrakt				678 922		
Terminer	643 310	35 612	-	678 922	33	-
Summa				1 018 922		
Derivat för verkligtvärde-säkringar						
Ränterelaterade kontrakt				2 853 916		
Optioner i form av räntecapar	611 000	329 000	185 000	1 125 000	1 248	-
Swappar	548 016	1 150 900	30 000	1 728 916	-	68 953
Summa				2 853 916		
Totalsumma	1 802 326	1 565 512	505 000	3 872 838	1 281	99 125

7.2 Marknadsrisk

7.2.1 Definition

Med marknadsrisk avses risken för förlust eller lägre framtida intjäning till följd av förändringar i räntor, valutakurser, aktiekurser, kreditspreadar eller andra riskfaktorer på finansiella marknader. Sparbanken har inga tillgångar klassificerade som handelslager.

7.2.2 Riskkaptit

Banken har en låg riskprofil med begränsade risker på de finansiella marknaderna. Bankens verksamhet på dessa marknader motiveras i första hand av att långsiktigt tillfredsställa kundernas behov och underlätta Bankens egen finansiering, i andra hand av att skapa avkastning genom positionstagning. Sparbanken har marknadsrisk som en naturlig del inom sin likviditetsförvaltning.

7.2.3 Riskhantering

Finansfunktionen är ansvarig för den löpande finansförvaltningen och därmed den operativa dagliga hanteringen av stora delar av Bankens marknadsrisk. Vidare är den oberoende riskfunktionen ansvarig för att kontrollera riskerna.

7.2.4 Marknadsrisk i likviditetsportföljen

I likviditetsportföljen ingår Bankens likviditetsreserv. Likviditetsreserven består av tillgångar som kan skapa likviditet på kort sikt (max 5 dagar) till förutsägbara värden. Det är tillgångar som är likvida på den privata marknaden och belåningsbara i centralbanken. Inlåningsmedel i annan bank, som är tillgängliga påföljande dag, kan medräknas i likviditetsreserven. Utöver dessa krav uppfyller innehaven i portföljen Finansinspektionens krav (FFFS 2012:6) på medräkningsbarhet inom LCR. Sparbankens likviditetsportfölj får förvaltas enligt följande kriterier

- Syfte: Att tillfredsställa Sparbankens krav på god beredskap vid en eventuell likviditetskris samt säkerställa kravet på LCR.
- LCR ska överstiga 110%
- Fastställda namnkoncentrationsbegränsningar samt begränsningar i övergripande storleksstruktur.

7.2.5 Marknadsrisk i placeringsportföljen

Överlikviditet som inte behövs för den löpande verksamheten placeras i räntebärande obligationer, aktier och andra finansiella instrument. Dessa tillgångar ingår i placeringsportföljen. Sparbankens placeringsportfölj begränsas enligt riskkaptit till att maximalt uppgå till 2000 mkr.

Sparbanken har haft en aktiv portfölj som är under avveckling. Den aktiva portföljen har syftat till att nå en högre avkastning än likviditets- och placeringsportföljen och därmed ta en högre risk. Beslut är fattat sedan tidigare att portföljen ska avvecklas löpande. Inga nya investeringar är tillåtna i den aktiva portföljen.

7.2.6 Mätning av marknadsrisken - VaR

För att på en övergripande nivå visa på den marknadsrisk som uppkommer pga. placeringarna av överskottslikviditeten används riskmättet VaR med historisk simulering.

Mättet beräknas för Sparbanken med 99 % sannolikhet och med 10 dagars horisont. VaR beräknas per 2016-12-31 till 5,1 mkr. Procentuellt motsvarar detta en VaR på 0,11 procent.

7.2.7 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från, en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Banken har en mycket liten exponering mot aktiekursrisk genom små och långsiktiga aktieinnehav.

7.2.8 Valutarisk

7.2.8.1 Definition

Valutarisken uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

7.2.8.2 Riskkaptit

Valutakursrisken är uttryckt som en övergripande tolerans och mäts för samtliga portföljer.

- Nettoposition i enskild valuta: Högst 1 procent av kapitalbasen
- Aggregerad nettoposition: Högst 2,5 procent av kapitalbasen

7.2.8.3 Valutarisk i balansräkningen

I balansräkningen finns valutarisk i mindre volymer in- och utlåning samt valutaterminer. Samtliga positioner är täckta genom identiska motaffärer med Swedbank, varför valutarisken i nettopositioner är marginell.

7.2.9 Ränterisk

7.2.9.1 Definition

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prisrisk, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prisrisken. Kortare räntebindningstider motverkar prisrisken men ökar kassaflödesrisken.

7.2.9.2 Riskaptit

I enlighet med Sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Sparbankens ränterisk, mätt som nuvärdesberäkning, i den totala verksamheten får vid en parallellförskjutning av räntenivåerna med +/-2 procent inte överstiga 5 procent av kapitalbasen.

För bunden in- och utlåning används derivatavtal för att minska ränterisken, exempelvis genom ränteswap-avtal.

7.2.9.3 Riskhantering

För att säkra sig mot ränterisken i Sparbankens fastförräntade utlåning har Banken i stor utsträckning ingått ränteswapavtal, dvs avtal enligt vilka Banken betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta. För de lån med rörlig ränta där Banken har garanterat en högsta ränta gentemot kund har återförsäkring skett genom avtal om räntetak. Dessa avtal ger Banken ersättning för räntebortfall som kan uppstå när kundernas räntetak överskrids. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när en effektiv koppling finns mellan säkrade lån och swapavtal respektive avtal om räntetak.

En uppgång av marknadsräntorna med 2 procentenheter påverkar det egna kapitalet med -119 (-84) mkr och en nedgång med 2 procentenheter påverkar det egna kapitalet med 128 (90) mkr per 2016-12-31. Beräkningen sker i enlighet med Finansinspektionens Föreskrifter 2007:4 om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet. Övriga parametrar antas vara oförändrade.

Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är en s.k. gapanalys som visar räntebindningstiderna för Bankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen.

Hantering av Bankens ränteexponering är centraliserad, vilket innebär att den centrala finansfunktionen ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

7.2.9.4 Ränteriskexponering

Nedan framgår Sparbankens strukturella ränterisk genom nedbrytning av både tillgångs- och skuldsidan på räntebindningstid.

Ränteriskexponering 2016

Räntebindningstider för tillgångar och skulder - Ränteexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa	-	-	-	-	-	-	-	34 176	34 176
Belåningsbara statsskuldförbindelser	658 327	824 034	-	-	-	-	-	-	1 482 361
Utlåning till kreditinstitut	760 007	-	-	-	-	-	-	9 333	769 340
Utlåning till allmänheten	30 679 730	14 513 028	442 459	674 671	3 328 543	1 394 438	25 260	-	51 058 129
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	653 676	2 341 551	-	-	207 200	-	-	-	3 202 427
Övriga tillgångar	1 000 000	-	-	-	-	-	-	1 551 053	2 551 053
Summa	33 751 740	17 678 613	442 459	674 671	3 535 743	1 394 438	25 260	1 594 562	59 097 486
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	77 830	-	-	-	-	-	-	-	77 830
Inlåning från allmänheten	42 195 593	1 355 111	1 513 982	375 779	118 470	34 831	213	77 429	45 671 408
Emitterade värdepapper	2 098 566	3 796 215	499 984	-	249 832	-	-	-	6 644 597
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-	-	305 467	305 467
Efterställda skulder	-	500 000	-	-	-	-	-	-	500 000
Eget kapital	-	-	-	-	-	-	-	5 898 184	5 898 184
Summa skulder och eget kapital	44 371 989	5 651 326	2 013 966	375 779	368 302	34 831	213	6 281 080	59 097 486
Differens tillgångar och skulder	-10 620 249	12 027 287	-1 571 507	298 892	3 167 441	1 359 607	25 047	-4 686 518	-
Räntederivat, rörlig ränta erhålls ¹	697 200	1 416 825	-	-	-	-	-	-	2 114 025
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	30 000	34 000	191 000	175 700	927 200	696 125	60 000	-	2 114 025
Kumulativ exponering	-9 953 049	3 457 063	1 694 556	1 817 748	4 057 989	4 721 471	4 686 518	-	-

Ränteriskexponering 2015

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa	-	-	-	-	-	-	-	33 100	33 100
Belåningsbara statsskuldförbindelser	656 735	816 930	-	-	-	-	-	-	1 473 665
Utlåning till kreditinstitut	3 472 351	-	-	-	-	-	-	9 891	3 482 242
Utlåning till allmänheten	26 948 551	9 713 778	342 273	645 964	2 487 136	970 023	101 179	-	41 208 904
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 246 836	2 442 583	-	-	208 800	-	-	-	3 898 219
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	-	-	2 034 563	2 034 563
Summa	32 324 473	12 973 291	342 273	645 964	2 695 936	970 023	101 179	2 077 554	52 130 693
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	236 278	-	-	-	-	-	-	-	236 278
Inlåning från allmänheten	38 687 746	1 743 772	1 277 831	465 706	134 800	19 577	100 000	77 881	42 507 313
Emitterade värdepapper	1 498 281	1 199 560	-	-	-	-	-	-	2 697 841
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-	-	359 358	359 358
Efterställda skulder	-	500 000	-	-	-	-	-	-	500 000
Eget kapital	-	-	-	-	-	-	-	5 829 903	5 829 903
Summa skulder och eget kapital	40 422 305	3 443 332	1 277 831	465 706	134 800	19 577	100 000	6 267 142	52 130 693
Differens tillgångar och skulder	-8 097 832	9 529 959	-935 558	180 258	2 561 136	950 446	1 179	-4 189 588	-
Räntederivat, rörlig ränta erhålls ¹	501 200	1 567 716	-	-	-	-	-	-	2 068 916
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	-	120 000	60 700	366 816	913 600	287 800	320 000	-	2 068 916
Kumulativ exponering	-7 596 632	3 381 043	2 384 785	2 198 227	3 845 763	4 508 409	4 189 588	-	-

¹ och ² Nominellt värde

Räntenettorisk: genomsnitt på räntenettot under kommande tolv månadersperiod vid en ränteuppgång eller nedgång på 1 procentenhet på balansdagen utgör 5,7 mkr (8,5). Beräkningen, som inkluderar derivat, bygger på antagandet att alla tillgångar och skulder samt långa och korta positioner inom ett intervall förfaller i intervallets mitt. Övriga parametrar antas vara oförändrade.

7.3 Likviditetsrisk

7.3.1 Definition

Likviditetsrisk är risken för att Banken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med Bankens finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrade intjäningsförmåga till följd av att bankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider. Styrelsen i Sparbanken Skåne har definierat likviditetsrisk som risken för att Sparbanken inte kan fullgöra sina betalningsåtaganden på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom att tillgångar avyttras till kraftigt underpris.

7.3.2 Riskaptit

Sparbankens riskaptit avseende likviditetsrisker är mycket låg och risken minimeras i möjligaste mån vilket primärt sker genom att sätta upp mål avseende likviditetshandlingen och genom att hålla en likviditetsreserv. Banken ska alltid ha en likviditetstäckningsgrad (LCR) som uppgår till minst 110%.

7.3.3 Riskhantering

För att minimera risken för likviditetsstörningar struktureras Bankens finansiering så att den är långsiktig, stabil och diversifierad. Det ska finnas en balans mellan långsiktiga tillgångar och skulder. Sparbankens riskhantering fokuserar på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, dvs värdepapper som handlas på en fungerande marknad.

Styrelsen ansvarar för att Bankens finansiella risker (inklusive likviditetsrisker) identifieras, mäts, hanteras, kontrolleras och rapporteras inom Sparbanken. Styrelsen fastställer årligen Bankens Riskpolicy samt Finans- och kapitalpolicy. Vidare fastställer styrelsen Bankens riskaptit avseende likviditetsrisker, samt Bankens likviditets- och finansieringsstrategi.

För den löpande förvaltningen av likviditetsrisker ansvarar CFO. Sparbankens riskfunktion ansvarar för löpande uppföljning och oberoende kontroll av Bankens egna placeringar och uppföljning av likviditetsrisker. Bankledningen erhåller veckovis uppföljning av likviditeten och styrelsen erhåller månatligen en rapport över Bankens likviditetssituation.

Likviditet mkr	2016	2015
Likviditetsreserv	6 031	8 470
Varav:		
kassamedel	1 450	3 315
belåningsbara statsskuldförbindelser	1 683	1 673
säkerställda obligationer	2 898	3 482
Likviditetskvoter		
Utlåning/inlåning	112%	97%
Likviditetstäckningskvot (LCR)	186%	463%

Sparbanken håller en avskild reserv av högkvalitativa likvida tillgångar som kan användas för att säkra Bankens kortsiktiga betalningsförmåga. Storleken på reserven ska vara sådan att det är möjligt att stå emot en allvarlig likviditetspåfrestning.

Likviditetsreserven består av tillgångar som kan skapa likviditet på kort sikt (max 5 dagar) till förutsägbara värden. Kravet är att tillgångarna är likvida på den privata marknaden och belåningsbara i centralbanken. Inlåningsmedel i annan bank, som är tillgängliga påföljande dag, kan medräknas i likviditetsreserven.

7.3.5 Finansiering

För att säkerställa den framtida finansieringen har Banken utformat en långsiktig strategi för möjlighet till anskaffning av kapital, närvaro på de finansiella marknaderna och att det finns tillräcklig diversifiering av finansieringskällorna.

Sparbankens huvudsakliga finansieringskälla utgörs av inlåningsmedel. För att utöka Bankens finansieringsmöjligheter har Banken ett upplåningsprogram på 10 000 mkr för lång upplåning (MTN, Medium Term Notes) noterat på Nasdaq OMX Nordic Stockholm. Programmet är utnyttjat med 5 700 mkr per 2016-12-31. Därtill finns ett certifikatsprogram för kort upplåning på 4 000 mkr, utnyttjat med 950 mkr per 2016-12-31.

7.3.6 Beredskapsplan och stresstester

Sparbanken har fastställt en beredskapsplan för hantering av likviditetsrisker. Syftet med beredskapsplanen är att förbereda Banken på olika handlingsalternativ om likviditetsutvecklingen får en ogynnsam utveckling. I beredskapsplanen beskrivs händelser som kan utlösa beredskapsplanen samt åtgärder för att förstärka likviditeten.

Sparbanken genomför stresstester regelbundet. Resultatet av stresstesterna utvärderas mot Bankens fastställda riskaptit och används för att anpassa Bankens strategier och riktlinjer.

7.3.7 Likviditetsexponering

Nedan redovisas Bankens strukturella likviditetssituation med kontraktuell återstående löptid avseende finansiering samt utlåning.

Likviditetsexponering, 2016

Odiskonterade kassaflöden - Kontraktuellt återstående löptid

Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterat värde)	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden
Tillgångar							
Kassa	-	-	-	-	-	34 176	34 176
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	-	50 044	-	1 425 000	-	-	1 475 044
Utlåning till kreditinstitut	769 340	-	-	-	-	-	769 340
Utlåning till allmänheten	1 173 246	2 287 400	4 602 923	11 487 873	50 418 579	-	69 970 021
Räntebärande värdepapper	-	362 698	30 304	2 793 948	10 015	-	3 196 965
Övriga tillgångsposter	-	1 000 000	-	-	-	1 540 250	2 540 250
Summa tillgångar	1 942 586	3 700 142	4 633 227	15 706 821	50 428 594	1 574 426	77 985 796
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	77 830	-	-	-	-	-	77 830
Inlåning från allmänheten	41 721 895	2 019 956	1 777 654	139 482	-	-	45 658 987
Derivat	-	10 686	27 041	73 016	1 704	-	112 447
Emitterade värdepapper	-	254 775	709 525	3 281 883	-	-	4 246 183
Efterställda skulder	-	1 724	5 248	510 476	-	-	517 448
Övriga skuldposter och eget kapital	-	-	-	-	-	6 192 808	6 192 808
Summa skulder och eget kapital	41 799 725	2 287 141	2 519 468	4 004 857	1 704	6 192 808	56 805 703
Kreditlöften	-3 274 573	-	-	-	-	-	-3 274 573
Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	-3 052 600	-	-	-	-	-	-3 052 600
Beviljad outnyttjad kredit hos Swedbank	2 000 000	-	-	-	-	-	2 000 000
Total skillnad	-44 184 312	1 413 001	2 113 759	11 701 964	50 426 890	-4 618 382	16 852 920

Likviditetsexponering, 2015

Odiskonterade kassaflöden - Kontraktuellt återstående löptid

Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterat värde)	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden
Tillgångar							
Kassa	-	-	-	-	-	33 100	33 100
Belåningsbara stadsskuld förbindelser m m	-	247	774	1 477 477	-	-	1 478 498
Utlåning till kreditinstitut	3 482 242	-	-	-	-	-	3 482 242
Utlåning till allmänheten	1 485 271	1 258 057	4 428 730	10 849 957	38 352 318	-	56 374 333
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	219 183	92 467	3 598 496	12 199	-	3 922 345
Övriga tillgångsposter	-	-	-	-	-	2 034 563	2 034 563
Summa tillgångar	4 967 513	1 477 487	4 521 971	15 925 930	38 364 517	2 067 663	67 325 081
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	236 278	-	-	-	-	-	236 278
Inlåning från allmänheten	38 030 718	2 684 811	1 657 195	151 408	-	-	42 524 132
Derivat	-	10 626	30 960	66 222	6 087	-	113 895
Emitterade värdepapper	-	751 980	455 035	1 508 554	-	-	2 715 569
Efterställda skulder	-	2 024	5 984	520 064	-	-	528 072
Övriga skuldposter och eget kapital	-	-	-	-	-	6 090 136	6 090 136
Summa skulder och eget kapital	38 266 996	3 449 441	2 149 174	2 246 248	6 087	6 090 136	52 208 082
Kreditlöften	-2 251 251	-	-	-	-	-	-2 251 251
Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	-3 727 735	-	-	-	-	-	-3 727 735
Beviljad outnyttjad kredit hos Swedbank	500 000	-	-	-	-	-	500 000
Total skillnad	-38 778 469	-1 971 954	2 372 797	13 679 682	38 358 430	-4 022 473	9 638 013

Tabellerna visar en analys av tillgångar och skulder utifrån förväntade tidpunkter för återbetalning eller bortbokning av samtliga tillgångar och skulder i balansräkningen.

Banken bedömer att de förväntade tidpunkterna för återvinning eller bortbokning av tillgångar och skulder i balansräkningen i allt väsentligt överensstämmer med de löptider som beskrivs i tabellen ovan. Dock med undantag för att merparten av inlåning från allmänheten bedöms ha en förväntad löptid överstigande 12 månader.

7.4 Operativ risk

7.4.1 Definition

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk. Med legal risk menas risken för böter, skadestånd eller straffåtgärder utdömda vid myndighetsutövning, samt därtill kostnader i samband med förlikningar, juridiska processer etc.

7.4.2 Riskaptit

Operativ risk är av sin natur, till skillnad från finansiella risker, inte direkt kopplad till affärsmässigt risktagande utan beror i stället av verksamhetens omfattning, art och komplexitet. Då operativ risk är en icke önskvärd risk ska såväl förväntade som oförväntade förluster ligga på en låg nivå och i första hand kunna täckas av löpande intjäning. Verksamheten strävar också aktivt efter att minimera den operativa riskexponeringen då den är att betrakta som en kostnad vilken ska minimeras i största möjliga utsträckning. Sparbankens styrelse har bland annat definierat en limit avseende individuella operativa förluster uppgående till 3 mkr samt ackumulerade förluster på 20 mkr sett över en 12 månadersperiod.

7.4.3 Metod för beräkning av operativa risker

Sparbanken kapitaltäckar operativ risk enligt schablonmetoden. Enligt schablonmetoden ska instituten dela in sina verksamheter i affärsområden med avgränsningar som ges av CRR-regelverket. Instituterna ska beräkna kapitalbaskravet för operativ risk som det treåriga genomsnittet av summan av de årliga kapitalbaskraven för samtliga de affärsområden som avses.

Det årliga kapitalbaskravet för varje affärsområde är lika med produkten av den procentsats som regelverket anger som aktuell, och den del av den relevanta indikatorn som har fördelats på respektive affärsområde.

Som indikator används summan av räntenetto, provisionsnetto, utdelningar, nettoresultat av finansiella transaktioner, övriga rörelseintäkter samt kostnader avseende outsourcing i Swedbank. Resultatet beräknas på 12 månaders verksamhet.

7.4.4 Hantering av operativa risker

Riskhanteringen avseende operativ risk är en del av Sparbankens totala riskhanteringsprocess. Utifrån generella principer som tydlig ansvarsfördelning, individuellt ansvarstagande för identifiering av operativa risker, beaktande av operativa risker vid prissättning av nya produkter, löpande kompetensutveckling och dualitetsprinciper samt årlig självutvärdering bidrar alla medarbetare till en god hantering av den operativa risken i Banken.

7.4.4.1 Incidenthantering

Alla anställda är ansvariga för att rapportera incidenter i det dagliga arbetet. Personen som upptäcker en incident är ansvarig att snarast rapportera den till närmaste chef enligt instruktionen för incidentrapportering. Incidenter rapporteras och hanteras så långt det är möjligt inom det verksamhetsområde eller den process där risken uppstår. Incidenter analyseras löpande och åtgärder följs upp av Riskcontroller för operativa risker. Riskfunktionen och Compliance får även löpande ta del av incidenter och kontrollerar så att incidenterna hanteras och åtgärder genomförs. Sparbanken dokumenterar inträffade incidenter samt de förluster som har uppstått i samband med de inträffade incidenterna.

7.4.4.2 Beredskap och kontinuitetsplanering

Sparbanken har upprättat kontinuitets- och beredskapsplaner för de kritiska processer som Sparbanken identifierat, samt för bankområden och avdelningar. Planernas syfte är att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamhet och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning. Planerna uppdateras och testas årligen.

7.4.4.3 Självutvärdering

Varje huvudprocess i banken samt kontor och avdelningar ansvarar för bedömning av verksamhetens risknivåer med hjälp av en självutvärderingsprocess. Självutvärderingen görs i workshopformat där hela processen, kontoret eller avdelningen är representerad. I processen bedöms sannolikheten för att en risk inträffar och vilka konsekvenserna blir av detta. Incidenthanteringen fungerar som en input till workshopen. Varje verksamhetsområde, kontor och avdelning fastställer, som en del av självutvärderingen, vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera de risker som identifierats.

7.4.4.4 Godkännandeprocess för nya produkter (NPAP)

Sparbanken har en process för nya eller förändrade produkter, aktiviteter, processer och system (i det följande benämns som nya/förändrade produkter). Det är varje verksamhetsansvarig ansvar att alla nya/förändrade produkter är godkända enligt NPAP innan implementation/lansering. Godkännandet av produkten baseras på ett beslutsunderlag som innehåller identifiering av risker från alla de delar av organisationen som ska hantera den nya/förändrade produkten.

Sparbanken Skåne AB (publ)
Box 204
221 00 Lund
Telefon: 0771-12 20 00
sparbankenskane.se